

РЕШЕНИЕ

№ 952

гр. София, 13.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 13 състав,
в публично заседание на 23.01.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елица Райковска

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **10477** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 166, ал. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК).

Образувано е по жалба на Фондация „Гюлчай“ срещу Акт за установяване на публично държавно вземане /АУПДВ/ № 1105-38/06.10.2023 г., издаден от Изпълнителния директор и ръководител на Управляващия орган на ОП НОИР 2014-2020. Моли атакуваният акт да бъде отменен, като твърди, че същият е нищожен, поради липса на компетентност на издалия го орган, при неправилно приложение на материалния закон и при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Претендират се разноси, съгласно представен списък по чл. 80 ГПК, вр. §2 от ДР на ДОПК (л. 135).

Ответникът – изпълнителен директор и ръководител на Управляващия орган на ОП НОИР 2014, чрез упълномощен процесуален представител – юрк. К., оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена. Претендира юрисконсултско възнаграждение, като прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, претендирано от жалбоподателя.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Изпълнителна агенция „Програма за образование“ (ИА „ПО“) изпълнява функциите на управляващ орган на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен

растеж“ 2014 - 2020 г. (ОП „НОИР“), съгласно чл. 4, ал. 1 от Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Програма за образование“.

Между ИА „ПО“, представлявана от проф. дхн Г. В. – в качеството му на ръководител на управляващия орган, и Фондация „Гюлчай“, представлявана от М. П. С. – председател на Управителния съвет, е сключен административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ /АДБФП/ по оперативна програма „НОИР“ с рег. № BG05M2OP001-3/019-0001-C01 (л. 44), по силата на който ръководителят на управляващия орган предоставя на бенефициара безвъзмездна финансова помощ в максимален размер до 120 736.00 лв. по посочената оперативна програма за изпълнение на проект „Осигуряване на съдействия на уязвими групи за достигане до най-високата образователна степен“.

В съответствие с чл. 3.1.1 от АДБФП е подадено искане за авансово плащане (л. 37) в размер на 20% от стойността на максимално допустимата сума 120 736.00 лв., т.е. поискано е изплащане на 24 147.20 лв.

С писмо 1105-60/13.10.2022 г. (л.38) ръководителят на УО на ОП НОИР е уведомил бенефициара, че са представени всички необходими документи съгласно АДБФП и е одобрена сумата от 24 147.20 лв. за авансово плащане, която е изплатена на бенефициара на 24.10.2022 г. (л.41).

По силата на чл. 3.2 от АДБФП, бенефициарът се е задължил да представя искания за междинни/окончателно плащания на УО регулярно, а съгласно чл. 2.4 от Общите условия за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритетни оси 2, 3 и 5 от ОП НОИР (л.50 и сл.) същият следва да изготвя междинни отчети и окончателен отчет, които подава чрез ИСУН 2020.

В процеса на контрол на изпълнението от страна на УО е установено, че към края на м. февруари 2023 г. бенефициарът не е представил пакет отчетни документи или искане за плащане, освен искането за авансово плащане чрез ИСУН. След проведена комуникация между УО и бенефициарът е констатирано, че към средата на м. април 2023 г. отново е налице неизпълнение на задължението за подаване на отчетни документи.

Поради констатираното неизпълнение на задължението за подаване на отчети по проекта за продължителен период от време, на основание чл. 2.7 и чл. 11.2, б. „б“ от Общите условия за предоставяне на БФП по приоритетни оси 2, 3 и 5 от ОП НОИР, УО е издал решение 1105-28/12.07.2023 г. (л. 33), с което е прекратил Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ /АДБФП/ с рег. № BG05M2OP001-3/019-0001-C01, считано от датата на решението. В диспозитива на решението е определена сумата в размер на 24 147,20 лева, представляваща платен на бенефициента аванс по АДБФП, като недължимо платена по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 8 от ДОПК и подлежаща на възстановяване от страна на фондация „Гюлчай“. На бенефициара е дадена възможност да възстанови доброволно сумата в 14-дневен срок. Изрично в решението е посочено, че подлежи на обжалване в 14-дневен срок пред АССГ. Решението е изпратено на фондацията с писмо 1105-28/12.07.2023 г. (л. 30). Между страните не се спори, че решение 1105-28/12.07.2023 г. е връчено редовно на бенефициара, нито се твърди същото да е било обжалвано, поради което същото е влязло в сила. Това изрично е посочено и в молба на ответника от 28.12.2023 г. /л. 73/ с приложени доказателства за връчване на решението.

Жалбоподателят не е подавал никакви отчетни документи, вкл. и във връзка с

искането за авансово плащане.

С писмо 1105-33/17.08.2023 г. (л. 28) Фондация „Гюлчай“ е уведомена, че следва да възстанови представения аванс по договора в размер на 24 147.20 лв., представляващ недължимо платени средства поради прекратяване на договора за БФП. Даден е седемдневен срок за доброволно възстановяване на сумата, като е посочено, че при липса на доброволно изпълнение УО ще пристъпи към издаване на акт по чл. 166, ал. 2 ДОПК за събиране на недължимо платените средства, ведно с начислената лихва за забава.

Поради липса на доброволно изпълнение от страна на бенефициара е издаден оспореният Акт за установяване на публично държавно вземане /АУПДВ/ 1105-38/06.10.2023 г. (л.9), с който е:

1. определено за подлежащо на възстановяване публично вземане в размер на 24 147.20 лв. по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 8 ДОПК, представляващо недължимо платени суми, финансирани със средства от ЕСИФ по договор № BG05M2OP001-3/019-0001-C01 „Осигуряване на съдействие на уязвими групи за достигане на най-високата образователна степен“;

2. установено, че към 06.10.2023 г. УО на ОП НОИР има изискуемо вземане срещу Фондация „Гюлчай“ в размер на 24 147.20 лв.

Посочено е, че вземането подлежи на доброволно възстановяване в 14-дневен срок от влизане в сила на АУПДВ.

Актът е подписан от И. П., в качеството му на заместващ изпълнителния директор и ръководител на УО - проф. дхн. Г. В., по силата на заповед № РД10-26/04.10.2023 г. (л.74).

От правна страна съдът намира следното:

Жалбата е процесуално допустима: подадена е срещу акт, подлежащ на съдебен контрол за законосъобразност, от заинтересована страна и в преклузивния законов срок за обжалване.

Съгласно чл. 60, ал. 1 ЗУСЕФСУ управляващите органи извършват авансови, междинни и окончателни плащания въз основа на искане на бенефициента. Съгласно чл. 9, ал. 5, изр. второ от ЗУСЕФСУ ръководител на управляващия орган е ръководителят на администрацията или организацията, в чиято структура се намира управляващият орган, или оправомощено от него лице.

Съгласно чл. 4, ал. 1 от Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Програма за образование“, агенцията изпълнява функциите на управляващ орган на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020 г. (ОП „НОИР“) и всички произтичащи от това задължения и отговорности съгласно националното законодателство и правото на Европейския съюз. Съгласно чл. 6, т.1 от Устройствения правилник изпълнителният директор е ръководител на управляващия орган на ОП „НОИР“ и на Програма „Образование“. Съгласно представената на л.74 Заповед № РД10-26/04.10.2023 г. И. Н. П. - заместник изпълнителен директор на ИА „ПО“ е определен за заместник на изпълнителния директор в негово отсъствие за времето от 05.10.2023 г. до 13.10.2023 г. включително, за който период е определен да изпълнява функциите на ръководител на УО на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. и на ръководител на управляващия орган на Програма „Образование“. Представени са и доказателства за отсъствието на титуляря за посочения период – Заповеди № РД13-161/25.09.2023 г. на министъра на образованието и науката и Заповед № РД13-168/29.09.2023 г. на министъра на

образованието и науката (л. 85-86). С оглед на това, съдът намира, че обжалваният административен акт е издаден от компетентен орган, поради което изложените в жалбата възражения за нищожност на АУПДВ се явяват неоснователни. В тази връзка следва да се посочи Решение № 1375 от 02.03.2023 г. по адм. д. № 124/23 г. по описа на АССГ, оставено в сила с Решение № 12535 от 14.12.2023 г. по адм. д. № 3749/2023 г., VIII отд. на ВАС, в което по идентичен казус е прието, че изпълнителният директор на ИА „ПО“ и ръководител на УО на оперативната програма е компетентен орган да издава актове като процесния за установяване на публични държавни вземания, във връзка с прекратен АДФП.

Обжалваният административен акт е издаден в предвидената от закона писмена форма – чл. 59, ал. 2 АПК. От формална страна актът съдържа фактически и правни основания съобразно изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК. При издаването му не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Правилата за възстановяване на суми по оперативните програми са уредени с Наредба № Н-3 за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество от 22.05.2018 г., издадена от министъра на финансите.

Съгласно чл. 35, ал. 1 от цитираната наредба бенефициарът възстановява предоставената с акта по чл. 2, ал. 1 финансова подкрепа, когато е: 1. определена индивидуална финансова корекция; 2. недължимо платена или надплатена, както и неправомерно получена или неправомерно усвоена сума по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 8 ДОПК.

Редът, по който се издава актът за възстановяване на сумата, е уреден в ал. 2 и ал. 3. Според ал. 3, в случаите по ал. 1, т. 1 УО определя сумата за възстановяване и отчита вземане по програмата въз основа на акта по чл. 73, ал. 1 ЗУСЕСИФ, а според ал. 3 в случаите по ал. 1, т. 2 УО отчита вземане въз основа на акт за установяване на публично вземане, издаден във връзка с чл. 62 от Закона за публичните финанси по реда на чл. 166, ал. 2 ДОПК.

В конкретния случай се касае за възстановяване на сума, получена на основание прекратен административен договор, поради което редът за това е по ал. 3, т.е. чрез издаване на акт за установяване на публично държавно вземане по реда на чл. 166, ал. 2 ДОПК /така Решение № 11154 от 6.12.2022 г. на ВАС по адм. д. № 1643/2022 г., I о./. Този ред е спазен от административния орган.

Съгласно чл. 162, ал. 2, т. 8 ДОПК публични държавните вземания са тези за недължимо платени и надплатени суми, както и за неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, финансирани от средства на Европейския съюз, включително свързаното с тях национално съфинансиране, които възникват въз основа на административен акт, включително финансови корекции, надплатен аванс, надхвърлени процентни ограничения, превишени позиции по бюджета на проекта, кръстосано финансиране, както и глобите и другите парични санкции, предвидени в националното законодателство и в правото на Европейския съюз.

В случая сключеният между страните административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж 2014 г. - 2020 г.“ е прекратен едностранно с Решение 1105-28/12.07.2023 г. на ръководителя на управляващия орган. Няма спор между

страните, че това решение е влязло в законна сила. След прекратяването на договора получените от бенефициара плащания се явяват неправомерно получени и като такива съставляват публично държавно вземане, подлежащо на установяване с акт издаден по реда на чл. 166, ал. 2 ДОПК.

Неоснователно процесуалния представител на жалбоподателя поддържа, че в случая са били извършени дейности по проекта, поради което не следвало да се възстановяват средствата. Какви разходи са извършени от жалбоподателя по изпълнение на проекта е неотнормимо към спора обстоятелство. В този смисъл Решение № 11154 от 06.12.2022 г. по адм. д. № 1643/2022 г., I отд. на ВАС. Следва да се отбележи, че жалбоподателят не се е възползвал от възможността да обжалва решението, с което АДБФП е прекратен и е определена процесната сума за възстановяване, поради което изложените в жалбата и в съдебно заседание доводи в тази насока са изцяло неотнормими към предмета на настоящото дело. Законосъобразността на решението за прекратяване на административния договор и за възстановяване на авансово полученото плащане от 24 147,20 лева не е предмет на настоящото производство. Решението за прекратяване на АДБФП и за определяне на сумата за възстановяване не е обжалвано и е влязло в сила и именно този факт предопределя последващите действия на УО по отношение събирането на недължимо платените средства, а именно издаването на процесния АУПДВ.

Отделно от това, доколкото АДБФП е прекратен поради неизпълнение на задължението за представяне на отчети, от които да е видно разходването на обществен ресурс, респ. постигането на конкретните цели на проекта, то и в такава хипотеза бенефициарът не би могъл да запази полученото. Последното би означавало да се наруши общото правило, установено с чл. 4, § 1 на Регламент 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 година относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности, изразяващо се в това, че всяко нередност включва отнемане на незаконно придобитата облага — посредством задължението да се плати или възстанови размерът на сумата, която се дължи или е придобита незаконно.

С оглед на изложеното, съдът намира жалбата за неоснователна и като такава следва да бъде отхвърлена.

Предвид изхода на спора, претенцията за присъждане на юрисконсултско възнаграждение от страна на процесуалния представител на ответника следва да бъде уважена, поради което Фондация „Гюлчай“ следва да бъде осъдена да заплати по сметка на Изпълнителна агенция „Програма за образование“ сумата в размер на 100 лв. на основание чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, вр. чл. 143, ал. 3 АПК вр. чл. 37 от Закона за правната помощ.

Водим от горното АССГ, 13 с-в,

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Фондация „Гюлчай“ срещу Акт за установяване на публично държавно вземане № 1105-38/06.10.2023 г., издаден от Изпълнителния директор и ръководител на Управляващия орган на ОП НОИР 2014-2020.

ОСЪЖДА Фондация „Гюлчай“ да заплати по сметка на Изпълнителна агенция „Програма за образование“ сумата в размер на 100 лв., представляваща разности за юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния

административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: